

יבמות כח

רבי יוחנן	רב הונא אמר רב	
אסור בשנייה	מותר בשנייה	מתה ראשונה
מותר בראשונה		מתה שנייה
שכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה , הרי זו כאשת אח שיש לה בנים ואסורה	משום דהוויא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה, תחזור להיתירה הראשון	הטעם למתה ראשונה

קושי על ר' יוחנן: איתיביה ר' יוסי בר חנינא לרבי יוחנן: **ארבעה אחין, בי מהם נשואים בי אחיות, ומתו הנשואין את האחיות - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות**; ואמאי? ליקו חד מינייהו לחלוץ לה לשנייה, ותיהוי ראשונה לגבי אידך כיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה, תחזור להיתירה הראשון!

תירוץ: א"ל: אחיות איני יודע מי שנאן.

הצעות אחרות לתשובה	הסיבה שלא אמר כך
מאי חולצות נמי דקתני? חולצת חדא!	חולצות קתני.
מאי חולצות ? חולצות דעלמא!	הרי אלו קתני.
ולימא, דחליץ ליה לראשונה ברישא!	חולצות לכתחילה קתני
גזירה דלמא קדים וחליץ לראשונה ברישא!	ולא מתייבמות קתני, דליכא דין יבום הכא כלל
גזירה שמא ימות, ואסור לבטל מצות יבמין!	ר' יוחנן, למיתה לא חייש
רבי אלעזר היא, דאמר: כיון שעמדה עליו שעה אחת באיסור, נאסרה עליו עולמית!	מדסיפא ר' אלעזר, רישא לאו רבי אלעזר
דנפול בבת אחת, ורבי יוסי הגלילי היא, דאמר: אפשר לצמצם!	לא סתם לן תנא כר' יוסי הגלילי
דלא ידעינן הי נפול ברישא!	אי הכי, היינו דקתני: קדמו וכנסו יוציאו, בשלמא ראשונה, אמרינן ליה מאן שריא לך, אלא שניה, אמר: חבראי שניה ייבם, אנא ראשונה מייבם!

קושי 2 על ר' יוחנן: תנן: **היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה - אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהן**; ס"ד דנפלה חמותו תחלה, ואמאי? ליקו חתן לייבם הך דאינה חמותו ברישא, ותהוי חמותו לגבי אידך כיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה, תחזור להיתירה הראשון!
תירוץ: א"ר פפא: כגון דנפלה הך דאינה חמותו ברישא.

ר"א אומר, בש"א וכו'.

הבאת ברייתא עם דעות שונות בקשר לשיטות בית שמאי ובית הלל: תניא:

ר"א	ר' שמעון	אבא שאול
יקיימו	יקיימו	יוציאו
בית שמאי		
בית הלל		יקיימו

שאלה על דברי ר' שמעון: ר"ש כמאן?

- אי כב"ש, היינו ר"א!
 - אי כב"ה, היינו אבא שאול!
- תשובה: הכי קאמר: לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה.

משנה שלנו - 4 אחים, 2 אחיות (2) (יבמים) היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה - אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהן	משנה בדף כ - 3 אחים, 2 אחיות (1) (יבם) אחותה כשהיא יבמתה - או חולצת או מתייבמת	
משום דאיכא שני דקא מוכח, אבל התם דליכא שני - אימא לא	משום דליכא למיגזר משום שני, אבל הכא דאיכא למיגזר משום שני - אימא לא	אם היה רק משנה זו:

משנה שלנו – 4 אחים, 2 אחיות (2 יבמים) היתה אחת מהן אסור' על האחד איסור מצוה ואיסור קדושה - חולצת ולא מתייבמת	משנה בדף כ – 1 אשה 1 יבם איסור מצוה ואיסור קדושה - חולצת ולא מתייבמת	
הכא איסור מצוה ואחותה, ס"ד אמינא, ליקום איסור מצוה במקום איסור ערוה ותתייבם, קמ"ל. קושי: ותתייבם? כיון דמדאורייתא רמיא קמיה, קא פגע באחות זקוקתו! תירוץ: סד"א, משום מצוה עבוד רבנן, קמ"ל.	התם איסור מצוה לחודה	אם היה רק משנה זו:

סוף המשנה - היתה אחת מהן אסורה על זה איסור ערוה, והשניה אסורה על זה איסור ערוה - האסורה לזה מותרת לזה, והאסורה לזה מותרת לזה	תחילת המשנה היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה - אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהן	הא תו ל"ל? היינו הך, מה לי לחד מה לי לתרי!
אדרבה, תרווייהו מוכחי אהדדי, אבל אידך לא, צריכא.	משום דאיכא שני דמוכח אבל הכא דליכא שני דקא מוכח - אימא לא	אם היה רק משנה זו:

זו היא שאמרו: אחותה כשהיא יבמתה - או חולצת או מתייבמת

שאלה: זו היא למעוטי מאי?

תשובה: למעוטי איסור מצוה לזה ואיסור מצוה לזה.

קושי: הא תו ל"ל? היינו הך, מה לי לחד מה לי לתרי!

תירוץ: מהו דתימא, כי לא אמרינן אוקי איסור מצוה במקום איסור ערוה, היכא דאיכא למיגזר משום שני, אבל היכא דליכא למיגזר משום שני, אימא, להאי אוקימנא איסור מצוה במקום איסור ערוה, ולהאי [אוקימנא] איסור מצוה במקום איסור ערוה ולייבמו, קמ"ל.

דברי ר' חייא על המשנה: אמר רב יהודה אמר רב, וכן תני ר' חייא: **בכולם אני קורא בהן האסורה לזה מותרת לזה והאסורה לזה מותרת לזה, ואחותה שהיא יבמתה - חולצת או מתייבמת;**

- ורב יהודה מתרגם: מחמותו ואילך, אבל שיתא בבי דרישא לא, מ"ט? כיון דבתו - באונסין משכחת, בנשואין לא משכחת לה, בנשואין קמיירי, באונסין לא קא מיירי; ואביי מתרגם: אף בתו מאנוסתו, כיון דאשכוחי משכחת לה, אי בעיא מן האונסין תהוי, [אי בעיא מן הנשואין תהוי], אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו לא, מאי טעמא? כיון דאליבא דר"ש הוא דמשכחת לה, אליבא דרבנן לא משכחת לה, בפלוגתא לא קא מיירי;
- ורב ספרא מתרגם: אף אשת אחיו שלא היה בעולמו, ומשכחת לה בשיתא אחי ואליבא דר' שמעון וסימניך: מת נולד וייבם, מת נולד וייבם! ראובן ושמעון נשואין שתי אחיות, לוי ויהודה נשואין שתי נכריות, מת ראובן נולד יששכר וייבם לוי, מת שמעון נולד זבולון וייבם יהודה, מתו לוי ויהודה בלא בנים ונפלו להו קמי יששכר וזבולון, האסורה לזה מותרת לזה והאסורה לזה מותרת לזה, ואחותה שהיא יבמתה.

קושי על הדוגמה לרב ספרא: ל"ל ייבם יהודה? בלא ייבם יהודה נמי משכחת לה!

תירוץ: משום צרה.

קושי: הא תינח צרה, צרה דצרה מאי איכא למימר?

תירוץ: כגון דהדר ויבמינהו נמי גד ואשר.

מתני'. שלשה אחין, שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בנה - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, ור"ש פוטר. היתה אחת מהן אסורה עליו איסור ערוה - אסור בה ומותר באחותה, איסור מצוה או איסור קדושה - חולצות ולא מתייבמות.

הבאת ברייתא: תנאי: ר"ש פוטר בשתייהן מן החליצה ומן הייבום, שנאמר: **כא אשת אחיך**

תקח לך אשה זרה לזו - לא יהא לך ליקוחין אפי' באחת מהן.

היתה אחת מהן כו'.

קושי לאור המשנה האחרונה: הא תו למה לי? היינו הך!

תירוץ: לר"ש איצטריך, סד"א, הואיל ואמר ר"ש: שתי אחיות לא חולצות ולא מתייבמות, לגזור משום ב' אחיות דעלמא, קמשמע לן.

